
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בין אזרחות דמוקרטית וחינוך - 56170

תאריך עדכון אחרון 12-08-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אביב כהן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: aviv.cohen@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מטרתו של קורס זה לעמוד על החשיבות של המעשה החינוכי כחלק מהאזרחות במדינה הדמוקרטית. לשם כך נקרא טקסטים הנוגעים לקשר שבין אזרחות, דמוקרטיה וחינוך. כמו כן ננתח מספר מקרי בוחן מהמציאות הישראלית והעולמית המשקפים קשר זה. בחלק הראשון של קורס זה נעסוק בהיבטים התיאורטיים של חינוך אזרחי במדינות דמוקרטיות. נתבונן על מרכיבי החינוך האזרחי על היבטיו התוכניים והפדגוגיים. נבין כיצד המעשה החינוכי מתמודד עם סוגיות פוליטיות וחברתיות. במהלך החלק השני של הקורס נתמקד במעבר מהתיאוריה אל המעשה החינוכי. נערוך הכרות עם היעדים החינוכיים המרכזיים הקיימים בתחום וכן נכיר את האמצעים המוצעים להשגת יעדים אלו. נבחן באופן ביקורתי תוכניות לימודים באזרחות ודמוקרטיה תוך עמידה על צרכי הפרט, החברה והמדינה. לסיכום, נשאל לגבי היכולות שלנו להיות בעלי השפעה על תחום החינוך האזרחי במדינת ישראל כיום.

מטרות הקורס:

הכרת השיח האקדמי סביב התחום של חינוך אזרחי במדינה דמוקרטית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לערוך ניתוח מושכל של פרויקט חינוכי מתחום החינוך האזרחי.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, דיונים כיתתיים והצגת נושאים על ידי סטודנטים (כתרגיל רשות).

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- מבוא ורקע לנושאים: אזרחות, חינוך וחינוך אזרחי
- הצגת ארבעה מודלים תאורטיים של חינוך אזרחי
- "תרגום" מהלכה למעשה
- ניתוח מקרי בוחן

חומר חובה לקריאה:

לבנת, ל. (2004). סדר יום לחינוך לאומי חדש. פנים, 29, 16-14.
לם, צ. (2000). חינוך פוליטי וחינוך אידיאולוגי: הבחנות. בתוך: י. הרפז (ע'), לחץ והתנגדות בחינוך (344-359). תל אביב: ספריית פועלים.
לם, צ. (תשס"ב). במערבולת האידיאולוגיות: יסודות החינוך במאה העשרים. ירושלים: הוצאת מאגנס.
משרד החינוך. (תשע"א). אזרחות: תכנית הלימודים בחטיבה העליונה לבתי ספר יהודיים (כלליים)

- ודתיים) ערביים ודרוזיים. ירושלים: משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים.
- פינסון, ה. (2006). בין מדינה יהודית לדמוקרטיה: סתירות ומתחים בתוכנית הלימודים באזרחות. בתוך: ד. אבנון (ע'), שפת אזרח בישראל. ירושלים: מאגנס, (ע"מ 181-200).
- קרמניצר, מ. (1995). להיות אזרחים. ירושלים: משרד החינוך והתרבות.
- תמיר, י. (1998). שני מושגים של רב תרבותיות. בתוך: מ. מאוטנר, א. שגיא ור. שמיר (עורכים), רב תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית (79-91). תל אביב: הוצאת רמות.
- Banks, J. (2008). Diversity, group identity, and citizenship education in a global age. *Educational Researcher*, 37(3), 129-139.
- Bottery, M. (2000). Values education. In R. Bailey (Ed.), *Teaching values and citizenship across the curriculum: Educating children for the world* (pp. 3-13). London: Kogan Page.
- Crick, B. (1999). The presuppositions of citizenship education. *Journal of Philosophy of Education*, 33(3), 337-352.
- Hahn, C. (2010). Comparative civic education research: What we know and what we need to know. *Citizenship Teaching and Learning*, 6(1), 5-23.
- Parker, W. (2005). Teaching against idiocy. *Phi Delta Kappan*, 86(5), 344-351.
- Ravitch, D. (1995). *National standards in American education: A citizen's guide*. Washington DC: Brookings.
- Westheimer, J., & Kahne, J. (2004). What kind of citizen? The politics of educating for democracy. *American Educational Research Journal*, 41(2), 237-269.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
- הרצאה 0 %
- השתתפות 0 %
- הגשת עבודה 100 %
- הגשת תרגילים 0 %
- הגשת דו"חות 0 %
- פרויקט מחקר 0 %
- בחנים 0 %
- אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

- תינתן אפשרות להצגת נושאים על ידי הסטודנטים כתרגיל רשות אשר יהווה 30% מהציון הסופי בקורס (כאשר משקל תרגיל הסיכום יהיה 70%)
- עוד ייתכנו תוספות ושינויים ברשימת הנושאים ורשימת הקריאה